

Jak pomagać dzieciom w odrabianiu lekcji ? – najważniejsze zasady.

Odrabianie zadań domowych jest niezbędnym elementem procesu edukacji. Powtarzanie jest kluczem do zapamiętywania, a prace domowe są okazją do powtarzania i wyćwiczenia nowo poznanych zagadnień. Wiemy jednak, że dla większości dzieci zadania domowe są przykrą koniecznością. Im wcześniej zaczniemy wdrażać dziecko do samodzielności w czasie odrabiania prac domowych, tym bardziej bezstresowa i efektywna będzie jego praca w domu. Im później rozpoczniemy tym więcej będziemy musieli poświęcić naszego czasu, wytrwałości, stanowczości i dużo, dużo cierpliwości. Możemy ułatwić naszym dzieciom odrabianie zadań domowych stosując się do poniższych wskazówek:

- I. Zapisywanie zadań: zdarza się, że dzieci nie zapamiętują, lub nie zapisują tego, co mają zadane. Warto omówić z dzieckiem sposoby zapisywania zadań. Jeżeli w klasie nie ma jakiegoś systemu lub jest on dla naszego dziecka niewystarczająco jasny, wymyślmy wspólnie coś, co pomoże w zapamiętywaniu. Może kółeczko, domek, przy odpowiednim zadaniu, może notatka na końcu zeszytu lub na marginesie. Jeżeli nic nie zostało zadane, to taka informacja też powinna się pojawić. Dziecko może na końcu każdej lekcji sprawdzić czy dobrze zapisało, pytając kolegę lub nauczyciela. Jeżeli rozpoczynacie pracę nad samodzielnym zapisywaniem zadań, lub wprowadzacie jakieś zmiany warto poinformować o tym nauczyciela.

- II. Warunki pracy: możemy w dość prosty sposób znacznie ułatwić dzieciom naukę optymalizując zewnętrzne warunki pracy. Koncentracji i zapamiętywaniu sprzyja **porządek, cisza, wygoda, dobre oświetlenie, oraz zapas niezbędnych przyborów i pomocy**. Wyznaczmy dla dziecka osobne miejsce do nauki. Uczmy je, aby na biurku nie było żadnych zbędnych przedmiotów (zabawek, picia, jedzenia, nadmiaru ozdób itp.), aby wokół biurka panował ład i porządek, który nie rozprasza uwagi dziecka. W pokoju powinno być cicho. Zadbajmy o wyłączenie radia, telewizora, nie pozwólmy, aby przeszkadzało młodsze rodzeństwo. Dostosujmy wysokość krzeselka i biurka do wzrostu naszego dziecka (pamiętajmy, że szybko rośnie). Dla dziecka praworęcznego zapewnijmy oświetlenie z lewej strony, a dla leworęcznego – z prawej. Przed rozpoczęciem pracy na biurku lub w zasięgu ręki powinny znajdować się niezbędne do nauki przybory, książki, zeszyty itp., aby dziecko nie musiało w trakcie odrabiania zadania przerywać pracy w poszukiwaniu czegoś.

- III. Samodzielność: zadania domowe są dostosowane do możliwości dzieci, które je rozwiązują. Każde dziecko powinno samodzielnie wykonać zadaną pracę domową. Nie oznacza to jednak, że nie powinniśmy pomagać dzieciom w

dorabianiu zadań. Czasem, zwłaszcza na początku nauki w szkole pomoc rodzica jest niezbędna. Ale nasza pomoc powinna polegać na tym, że nauczymy dzieci jak samodzielnie odrabiać zadania. Nie jest to łatwe i wymaga od rodziców cierpliwości, czasu, opanowania i konsekwencji. Na początek możemy omówić wspólnie z dzieckiem to, co ma na zadanie i jak można to zrobić. Potem dziecko pracuje samo. Jeżeli pojawią się trudności dziecko powinno pokonać je samo, nawet, jeśli popełni błąd. Ważne jest, aby samo szukało i podejmowało próby rozwiązania. Nie ulegajmy zbyt łatwo pokusie wskazania dziecku rozwiązania. Pamiętajmy jak ważna jest samodzielność. Kształtuje odpowiedzialność dziecka, rozwija jego zdolność koncentracji i wytrwałość.

Jeżeli pomoc jest nadal konieczna spróbujmy przepracować z dzieckiem następujące punkty:

1. Na czym polega moje zadanie? O co w nim chodzi?
2. Czy znam już takie samo albo podobne zadanie? W jaki sposób go rozwiązałem? Jak teraz mogę to wykorzystać?
3. Jak mam postępować? Co muszę zrobić, żeby rozwiązać zadanie?
4. Rozpoznaję błędy – coś tu się nie zgadza, sprawdzę jeszcze raz, do którego miejsca wszystko przebiegało bez błędów?
5. Po zakończeniu zadania jeszcze raz DZIECKO sprawdza pracę. Po tym, pracę domową sprawdza rodzic.

W czasie sprawdzania pracy domowej nie wskazujemy dokładnie miejsca popełnienia błędu. Powiedzmy np., że w pierwszej części jest kilka błędów. Dzięki takiemu postępowaniu kształtujemy w dziecku nawyk samokontroli – umiejętności, która bardzo mu pomoże w czasie sprawdzianów i testów, a przeczytanie jeszcze raz tego, co napisał utrwali dodatkowo zawarte tam treści.

IV. Reguły ułatwiające naukę i pracę.

1. Motywacja sprawia, że uczenie się nabiera sensu. Łatwiej jest nam pokonywać trudności, gdy widzimy sens naszej pracy. Spróbujmy motywować dzieci do nauki wskazując na ważne dla nich korzyści płynące ze zdobywania wiedzy.
2. Najefektywniejszy czas nauki to początek – około 30 min. Dlatego dobrze jest tak rozłożyć sobie pracę, aby zacząć od rzeczy najtrudniejszych, na koniec zostawiamy najłatwiejsze.
3. Dzielmy materiał na części. W ten sposób najlepiej wykorzystamy zasadę mówiącą, że najszybciej uczymy się tego, co na początku i końcu. Dzielmy jednak zgodnie z treścią a nie, np. ilością stron czy zwrotek.

4. Jeżeli musimy odrobić lekcje z kilku przedmiotów starajmy się tak zorganizować naukę, aby przeplatać dyscypliny tj. po przedmiocie humanistycznym sięgnijmy po ścisły, potem np. język obcy.
5. Powtarzanie jest niezbędnym elementem skutecznego zapamiętywania – dziecko nauczy się lepiej i trwalej, jeżeli po bezbłędnym powtórzeniu np. wiersza powtórzy go jeszcze kilka razy.
6. Róbmy przerwy po nauce. Odpoczynek - zamknięcie oczu, relaks, sen sprzyjają zapamiętywaniu. Nie włączajmy telewizora, komputera od razu po nauce.
7. Angażujmy w naukę jak najwięcej zmysłów: czytamy, słuchamy, doświadczamy, rysujemy, piszmy. Znajdźmy najwłaściwszy dla siebie i danego przedmiotu sposób. Wszelka pomysłowość jest korzystna i wskazana.
8. Łatwiej zapamiętujemy to, co nas interesuje, jest związane z tym, co już wiemy, rozumiemy, co wzbudza w nas jakieś emocje. Ucząc się przywołujmy skojarzenia, doświadczenia, przykłady.
9. Odrabiamy zadania domowe w dniu, w którym zostały zadane. Zaraz po skończeniu pakujemy rzeczy na następny dzień.